בית משפט השלום קריית גת

ת"א 19138-02-18

בפני: כב' השופט אור אדם, סגן הנשיאה

התובע: **פלוני**
ע"י ב"כ עו"ד לירן גלפנד

נגד

הנתבעת: **הפניקס חברה לביטוח בע"מ**
ע"י ב"כ עו"ד יוסף רנרט

פסק דין

רקע כללי

1. התובע, יליד 1985, הגיש תביעה זו לפיצוי כספי בגין נזק גוף שנגרם לו בשתי תאונות דרכים, ביום 24.4.16 וביום 9.5.2017, ע"פ חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים התשל"ה 1975. התובע היה בן 31 בתאונה הראשונה ובן 32 בעת התאונה השניה, והוא בן 35 היום.

2. מאחר שהתאונה הראשונה היתה תאונה קלה שלא גרמה לנכות, המחלוקת המרכזית בין הצדדים נגעה לתאונה השניה, ובייתר מיקוד – לשאלה אם התאונה השניה היתה בגדר "תאונת עבודה", המחייבת ניכוי רעיוני של תקבולי המוסד לביטוח לאומי, שהיה התובע מקבל, אם היה ממצה זכויותיו במוסד לביטוח לאומי בגין נזקיו בתאונה השניה.

3. תחילה יש לדון אפוא בתאונה הראשונה, שהיא תאונה קלה.
לאחר מכן יוכרע עובדתית אם התאונה השניה היתה תאונת עבודה.
אם ייקבע כי מדובר בתאונת עבודה, תידון הסוגיה אם יש מקום לניכוי רעיוני.
לאחר מכן ידון גובה הנזק נשוא התאונה השניה, לגביו לא הרחיבו הצדדים, והפנו בעיקר לתחשיבי הנזק שהוגשו בעבר.

התאונה הראשונה

4. כעולה מקביעות המומחים הרפואיים, התאונה הראשונה מיום 24.4.16 היתה תאונה קלה ולא גרמה לנכות.

5. לגבי התאונה הראשונה, אין למעשה מחלוקת כי מדובר בתאונת עבודה: התובע, אשר עובד כמתווך נדל"ן עצמאי, הודה בבית המשפט כי היה בדרכו להשתלמות מקצועית (תעודה רפואית מיום 1.5.2016 ע' 21 למוצגי הנתבעת ; ע' 7 ש' 17 לפרו' ; ע' 12 ש' 17 – 19 לפרו'), זאת בניגוד לאמור בכותרת לפני סעיף 24 לתצהירו, באופן מודגש: "**התאונות אינן תאונות עבודה ובפרט התאונה השניה**". לתובע לא היתה כל תשובה לתהייה מדוע לא הצהיר אמת בתצהיר, כאשר ציין כי גם התאונה הראשונה איננה תאונת עבודה.

6. לגבי התאונה הראשונה, התובע לא הסתיר מעולם כי היה בדרכו להשתלמות מקצועית, מהתיעוד הרפואי ועד לעדות. מדובר בגרסה רציפה ואחידה, שרק הכותרת בתצהיר חורגת ממנה. בעדותו של התובע, ניכר היה כי הוא מופתע מהשאלה ולא היה לו כל הסבר לאמור בתצהיר. נראה אפוא, כי כותרת זו נכתבה ע"י עורך הדין באופן רשלני, תוך התמקדות במחלוקת לגבי התאונה השניה, מבלי שהתובע היה ער לכך.

7. אני קובע אפוא, כי התאונה הראשונה היתה תאונת עבודה, וכי אין לייחס משקל רב לאמור בתצהיר כאילו אין מדובר בתאונת עבודה.

8. שעה שמדובר בתאונת עבודה, אין למעשה מחלוקת כי ככל שהיו הוצאות, או אובדן ימי עבודה, היה על המוסד לביטוח לאומי לשפות את התובע בגינן, ואם לא פנה למוסד לביטוח לאומי, אין לו להלין אלא על עצמו.
הנתבעת חייבת לפצותו אפוא, רק בגין נזק שאיננו נזק ממון. מדובר בתעודה רפואית אחת בלבד, ששה ימים לאחר התאונה, אשר אין בה כל ממצא למעט תלונותיו של התובע על כאבי ראש, חולשה ובחילות. כאשר אני מביא בחשבון את מכלול השיקולים, בעיקר את העובדה שמדובר בתאונה קלה שלא גרמה לנכות, אני קובע כי בגין התאונה הראשונה יש לפצות את התובע בשיעור של **5,000** ₪ בלבד.

התאונה השניה – האם תאונת עבודה?

9. התובע בעל רשיון תיווך מקרקעין, עובד כסוכן נדל"ן עצמאי, ובעת האירוע עבד בחברת רימקס כ"פרילאנס", שמשמעותו כי הלקוחות היו משלמים דמי תיווך לחברת רימקס, והתובע היה מקבל מהחברה את דמי התיווך בעסקאות בהן תיווך, בניכוי עמלה (ע' 13 ש' 20 לפרו').

המחלוקת המרכזית בין הצדדים נגעה לשאלה אם התאונה השניה מיום 9.5.2017 (להלן: "**התאונה**"), שארעה כאשר התובע נסע בכביש 6 צפונה מקרית גת עם חבריו אורי ארגמן ושמעון אסידון (להלן: "**אסידון**") - קרתה בנסיעת עבודה.

על בית המשפט להכריע אפוא, אם הנסיעה של התובע עם חבריו בכביש 6 ביום 9.5.2017, נעשתה למטרות עבודה (או גם למטרות עבודה), כלומר בקשר לעבודתו כמתווך נדל"ן, כטענת הנתבעת, או שנסיעה זו נעשתה במסגרת יציאה עם חברים ליום כיף, היינו נסיעה שאיננה בגדר נסיעת עבודה, כטענת התובע.

10. אין מחלוקת כי התובע הציג תחילה את התאונה כתאונת עבודה:

א. בחקירה במשטרה בעקבות התאונה, מסר התובע בהודעתו: "**נסיעה רגילה ונוחה בדרך לפגישת עבודה**" (ע' 73 למוצגי התובע ; ע' 19 למוצגי נתבעת).

ב. בהפנייה למיון בתעודה רפואית מיום 14.5.2017, חמישה ימים לאחר התאונה, ציין התובע: "**במסגרת עבודתו נסע לפגישה מחוץ לעיר**..." (ע' 22 למוצגי התובע).

ג. ביום 15.5.2017, ששה ימים לאחר התאונה, מילא התובע טופס תביעה לתשלום דמי פגיעה למוסד לביטוח לאומי בטענה כי מדובר בתאונת עבודה (נספח 6 לראיות הנתבעת ע' 26 – 31 למוצגים).

11. בתצהיר שהוגש ציין התובע, כי ביום התאונה נסע ליום כיף עם שני חברים, אולם אסידון חברו ייעץ לו להגיש שזו תאונת עבודה ולתבוע את הביטוח הלאומי.

12. בעדותו, בחקירתו הנגדית, התובע לא התכחש לכך שבתחילה לא אמר אמת כאשר ציין בפני מספר גורמים כי מדובר בתאונת עבודה. לדבריו, חברו אסידון הדיח אותו שלא לומר אמת,

ולהגיד כי מדובר בתאונת עבודה כדי לקבל תקבולים מהמוסד לביטוח לאומי (ע' 8 ש' 16 – 21 לפרו' ; ע' 11 ש' 15 – 17 לפרו').

13. לטענתו, רק לאחר שפנה לעורך דין, הובהר לו המשמעות של טענת שווא זו, כאילו מדובר בתאונת עבודה, ואז החליט לספר את האמת על מטרת הנסיעה, בלשונו:

"...**סמכתי על בן אדם והוא חבר, ומן הסתם חבר ותיק, לאחר שפניתי לעו"ד שלי וסיפרתי להם את כל המאורע, הם אמרו לי שזה טעות, ונסעתי נטו לבלות עם חבריי בלי קשר לעבודה, למרות שהצהרתי בכל מיני מקומות, ושוב פעם זה לא היה בזדון ולא ידיעה. לשאלת בימ"ש, כיצד אני מסביר את העובדה שידעתי שזה לא תאונת עבודה ושיקרתי פעם אחר פעם כדי לקבל כסף, אני משיב: אני מתנצל אם זה ככה נראה, אני בן לבן טובים ולמשפחה של שומרי חוק ושל שוטרים, אני באמת מתנצל ואני חוזר ואומר לא ידעתי והוטעיתי ולא הבנתי את ההשלכות**..." (ע' 11 ש' 25 עד ע' 12 ש' 5 לפרו').

יצויין כי טענה זו כאילו רק כאשר פנה לעו"ד שוכנע לומר אמת היא טענה בעייתית, שכן כבר בתביעה למוסד לביטוח לאומי בטענה כי מדובר בתאונת עבודה נטען כי התובע מיוצג ע"י "שטרייכמן גלפנד משרד עורכי דין".

14. **שמעון אסידון** -

אין מחלוקת כי העד אסידון היה עם התובע ברכב בעת התאונה (החבר השלישי אורי ארגמן שהיה ברכב מתגורר בחו"ל ולכן לא הובא לעדות). אסידון בתצהירו מאשר, כי לאחר התאונה הוא זה שהציע לתובע להצהיר שמדובר בתאונת עבודה, כדי לקבל תשלום מהביטוח הלאומי.

15. גם בעדותו בבית המשפט העיד אסידון, כי מדובר היה בנסיעה של חברים לאחד החופים לטייל, ולא בנסיעת עבודה, אולם לטענתו הוא המליץ לתובע לשקר כי זו תאונת עבודה כדי לקבל פיצויים (ע' 15 ש' 13 – 27 לפרו').

16. חוקר מטעם הנתבעת העד יוסי גופר שוחח עם העד אסידון ביום 18.3.18 ותמליל השיחה הוגש וסומן **נ/1**. בפתח השיחה הציג עצמו החוקר גופר כחוקר מטעם חברת הביטוח. בע' 11 לתמליל אומר אסידון לחוקר: "**נסענו עם רועי, רועי רצה לעשות, איך זה נקרא? בלעדיות...**

במסגרת העבודה שלו..." (ע' 11 ש' 3 – 7 לנ/2).

בבית המשפט הסביר אסידון שמדובר היה ביום כיף עם חבר מחו"ל ולא בנסיעת עבודה, אבל הוא אמר לחוקר שמדובר בנסיעת עבודה, כי לא רצה לפגוע בתובע שטען שמדובר בתאונת עבודה (ע' 16 ש' 16 לפרו').

דיון והכרעה

17. בסופו של יום שוכנע בית המשפט כי לא עלה בידי הנתבעת להוכיח כי מדובר בתאונה שאירעה בנסיעת עבודה.

אכן, קשה לבסס ממצאים על עדותם של התובע והעד אסידון, ששניהם הודו בריש גלי כי שיקרו בעבר, במטרה לקבל דבר במרמה.

יתרה מכך, עדותו של התובע לא היתה נקיה מספקות, כאשר לא היה לו הסבר מניח את הדעת לכך שבשלוש הזדמנויות שונות **(!)** שיקר במפגיע לגבי מטרת הנסיעה בעת התאונה השניה, לסתירה בתצהיר בעניין מטרת הנסיעה בתאונה הראשונה, שאין לה כל הסבר, לעובדה שטען שאיננו זוכר דבר מהתאונה, אך את העובדה שלא מדובר בתאונת עבודה הוא לפתע זוכר היטב, והוא גם לא הביא חיזוקים מראיות עצמאיות מזמן אמת כדוגמת יומן או הודעות ווטסאפ.

18. למרות כל הקשיים האמורים לעיל, שוכנע בית המשפט, לפחות לפי מאזן ההסתברויות, כי יש להעדיף את הגרסה המאוחרת לפיה מדובר בנסיעת כיף עם חברים ולא בנסיעת עבודה:

ראשית, בעדותו של התובע בבית המשפט ניכר היה כי התובע מתחרט על גרסת השווא שמסר, כאילו מדובר בתאונת עבודה.

שנית, העד אסידון אישר כי הוא יזם את השקר בדבר מטרת הנסיעה.

שלישית, לא היתה מצידו של התובע כל מניעה להמשיך בהליכים מול הביטוח הלאומי. אם כטענת הנתבעת, מדובר היה בנסיעת עבודה, שגרמה לנזק משמעותי. הנתבעת לא הביאה כל הסבר מניח את הדעת, מדוע התובע ישנה לפתע את גרסתו, ויטען כי אין מדובר בנסיעה למטרות עבודה, שכן אם מדובר בתאונת עבודה, יכול היה התובע לעמוד על קבלת תקבולים

מלאים מהמוסד לביטוח לאומי, ולאחר מכן לתבוע את היתרה מהמבטחת. שום טובה איננה צומחת לתובע משינוי הגרסה. העובדה שהתובע ביטל את תביעתו למוסד לביטוח לאומי ושינה את גרסתו, ללא הסבר אחר, מחזקת את התחושה כי אכן נמלך בדעתו והחליט לספר את האמת.

רביעית, אין מחלוקת כי התובע נסע עם שני חברים, שאחד מהם הגיע לתקופה קצרה מחו"ל. נוכחותם של שותפי נסיעה אלה, מתאימה יותר לגרסה בדבר "יום כיף" עם החבר מחו"ל, מאשר לגרסה של נסיעת עבודה.

19. אשר לתמליל השיחה עם החוקר, אסידון הוא זה שיזם את המהלך, ולכן כאשר הגיע אליו החוקר גופר, הוא לא ידע כי התובע כבר שינה גרסתו, ושב על הגרסה המקורית כאילו מדובר בתאונת עבודה.

20. לפיכך, חרף הקושי בקבלת עדותם של התובע ואסידון, השילוב של מכלול הנתונים מטה את הכף לכך שסביר יותר שמדובר היה בנסיעה ליום כיף, וכי התובע לא אמר אמת כאשר מסר כי מדובר בתאונת עבודה.

21. **לנוכח כל האמור לעיל, אני קובע עובדתית, כי התובע היה בעת התאונה בנסיעה עם חברים לבילוי ולא בנסיעת עבודה, וכי הוא לא אמר אמת בחדר המיון, בחקירה המשטרתית ובפנייתו למוסד לביטוח לאומי**.

22. מקרה דומה נדון בבית המשפט העליון בפרשת דולב/אייש (ע"א 8251/04 **דולב חברה לביטוח בע"מ נ' דוד אייש** (06.09.2006)).

גם שם טען התובע בפני המל"ל כי מדובר היה בתאונת עבודה, ולאחר שהמל"ל דחה את תביעתו, טען בתביעה נגד המבטחת כי אין מדובר בתאונת עבודה, כאשר המבטחת דרשה לערוך "ניכוי רעיוני" בהתאם לגרסה הראשונה במל"ל.

בית המשפט העליון הדגיש, כי אכן הניזוק נהג בחוסר תום לב בכך שמסר למוסד לביטוח לאומי בתחילת הדרך גרסה עובדתית אחת ומאוחר יותר מסר גרסה אחרת. עם זאת, כיוון שאינו זכאי לתגמולים מטעם המל"ל, רשאי היה לשנות גרסתו, שכן: "**הדין אינו מצפה מאדם לדבוק בשקר**...". נדחתה גם הטענה כי הגרסה בפני המל"ל מהווה "הודאת בעל דין".

תפקידו של בית המשפט לברר את **האמת העובדתית לגבי נסיבות קרות התאונה** וכך עשה. במסגרת מלאכה זו, רשאי בית המשפט להעדיף את הגרסה המאוחרת (שם, פסקאות 13 – 17 לפסה"ד).

בפרשת דולב/אייש היה זה המל"ל שקבע כי אין מדובר בתאונת עבודה. בענייננו, כאשר התובע עצמו משך את תביעתו למל"ל ביוזמתו – מקל וחומר.

23. **לפיכך זכאי התובע לפיצוי מהנתבעת, אם כי שקריו של התובע בתחילת הדרך יבואו בחשבון בסוגיית ההוצאות**.

24. לנוכח קביעה זו, אין עוד הכרח לדון בסוגיית הניכוי הרעיוני.

למעלה מן הצורך יצויין, כי אם מדובר היה בתאונת עבודה, אפשר שהיה מקום לניכוי האמור, בהתאם להלכת עזבון תמר (רע"א 686/97 **מנורה חברה לביטוח בע"מ נ' עיזבון המנוח משה תמר**, פ"ד נג (5) 145 (1999)), לפיה אם הנפגע, הוא עובד עצמאי, הוא זה ששילם דמי ביטוח למל"ל והוא זה ששילם פרמיה לחברת הביטוח - הרי שחברת הביטוח שביטחה את רכבו, באה בנעליו של העובד העצמאי כמעביד עצמו, ולכן אין העובד העצמאי וגם לא המל"ל זכאים לחזור על חברת הביטוח שביטחה את השימוש ברכב (שם פסקה 17 ופסקה 28 לפסה"ד). בעניין פלוני (ת"א (מחוזי נצ') 16155-01-11 **פלוני נ' אליהו חברה לביטוח בע"מ** (03.06.2015)), נקבע על יסוד הלכת עזבון תמר, כי במקרה כזה הנפגע אינו זכאי ל- 25% מהנזק במקרים שבהם נזקיו נבלעים בתגמולי המל"ל (שם, פסקה 44 לפסה"ד ; ר' גם: ת"א (מחוזי חי') 1102/04 **המוסד לביטוח לאומי נ' ציון חברה לביטוח בע"מ** (22.11.2011), פסקה 10 לפסה"ד).

הנכות בגין התאונה השניה

25. **פרופ' שי שבת**, מומחה בתחום האורתופדי, בדק את התובע וקבע ממצאים באשר לנזק שנגרם לו בתאונה. מחוות הדעת עולה כי בדיקתו של התובע בתחום האורתופדי היא תקינה, ללא כל מגבלה. עם זאת המליץ המומחה על מינוי נוירולוג לבחינת הטענות בדבר סחרחורות.

26. **דר' זאב לוזון**, מומחה בתחום הנוירולוגי, בדק את התובע וקבע ממצאים באשר לנזק שנגרם לו בתאונה. מחוות הדעת עולה כי התובע סובל עקב התאונה מכאבי ראש, בחילות, ירידה בריכוז ובזיכרון. ישנם תסמינים נוספים, אולם אלה נבחנים ע"י המומחים בתחום הפסיכיאטרי. בסיכומו של דבר, מדובר בנכות צמיתה בתחום הנוירולוגי בשיעור של 10% בהתאם לפריט 32 (א) (1) (ב) לתוספת לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), התשט"ז 1956.

27. **דר' ירחמיאל ברבר**, מומחה בתחום הפסיכיאטרי, בדק את התובע וקבע ממצאים באשר לנזק שנגרם לו בתאונה. מחוות הדעת עולה כי התובע סובל מסיוטי לילה, פחדים ו"פלשבקים". כמו כן סובל מדיכאון נלווה. כל אלה סממנים של פוסט טראומה.
בסיכומו של דבר, מדובר בנכות צמיתה בשיעור של 15% בהתאם לפריט 34 (ב) (2-3) לתוספת לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), התשט"ז 1956.

28. **הצדדים לא ביקשו לחקור בחקירה נגדית את המומחים, ובכך למעשה אימצו את חוות הדעת שניתנו באשר לנכות הרפואית שנגרמה לתובע.**

29. **מדובר אפוא בנכות רפואית בשיעור כולל של 23.5%**.

ההשפעה התיפקודית של הנכות הרפואית

30. במהלך הסיכומים, שני הצדדים הפנו לתחשיבי הנזק מטעמם, ולמעט טיעון התובע באשר לשכר הבסיס, על יסוד עדותו של העד עמר, לא הוסיפו דבר מעבר לתחשיב הנזק.

31. התובע העיד בתצהירו, כי מאז התאונה הפך לשבר כלי, הסובל מסיוטים, חוסר ריכוז וביטחון, וקושי בתקשורת, הגורמים לפגיעה של ממש בתיפקודו היומיומי.
אמו של התובע העדה חדווה קידר, מסרה בתצהירה כי מאז התאונה סובל התובע משורה של תסמינים, כגון התפרצויות כעס, נדודי שינה וחרדות.
יצויין כי גם במהלך עדותו של התובע ניתן היה להתרשם מאפאטיות והעדר חיוניות.
עם זאת מחוות דעתו של הפסיכיאטר, דר' ברבר, עלה כי גם לפני התאונה סבל מהפרעות קשב וריכוז, כך שבעיות אלה אינן מהתאונה (ע' 5 לחוות הדעת ש' 9 – 11 לפרק סיכום ודיון).

32. העד **שלמה עמר** -

רק בסמוך למועד ההוכחות ביקש התובע להוסיף עדות נוספת של מר שלמה עמר. מדובר במעסיק הנוכחי של התובע בחברת **B7** כ"פרילאנס", הזוכה למתכונת שכר חריגה של שכר בסיס ובונוסים. עמר מסר בתצהירו כי התובע עובד עימו רק כמה חודשים, ולמרות התנאים המפליגים שהעניק לו, התובע איננו "מספק את הסחורה". הוא מפוזר ואיננו מממש את הפוטנציאל ואת התקוות שעמר תלה בו.

בעדותו של עמר, הוא הסביר כי רק בחודש מרץ 2020 שונו תנאי השכר של התובע, זאת למרות שלא ערך אף עסקת מקרקעין מאז החל לעבוד במסגרת החברה (ע' 6 ש' 1 – 4 לפרו').

33. מדובר בעדות מוזרה, שכן חלפו כבר למעלה משלוש שנים מהתאונה, והתובע טען כי עבודתו נפגעה באופן משמעותי.

לפיכך אפשר לפרש את העובדה שעמר שכר אותו בתנאי שכר מפליגים כאחת משתיים: או שמדובר בעדות שנבנתה לצורכי המשפט, בסמוך להוכחות, ללא בסיס כלכלי של ממש, או שהעד עמר יודע כמו התובע עצמו, כי הפגיעה האמיתית בפוטנציאל ההשתכרות היא מינורית ויכולותיו של התובע עולות מהרבה על מה שהוא מציג כעת.

כך או כך, נראה כי אין מקום לייחס משקל משמעותי לעדותו של עמר.

34. **הכרעה בעניין ההשלכה התיפקודית**

מחד גיסא, מתווך נדל"ן מעצם עיסוקו חייב לאינטראקציה עם הלקוחות, ולכן הבעיות הנפשיות בהחלט עשויות להשפיע על תיפקודו.

מאידך גיסא, בהתאם לפסיקה נכות נפשית לא אחת איננה בעלת השלכה תיפקודית מלאה. התובע ממשיך בעבודתו כמתווך נדל"ן. התובע שב לעבודה ומתפקד, ואפילו התקבל לטענתו רק לאחרונה לעבודה בתנאים מפליגים באיכותם. לא נראה אפוא כי הפגיעה בפוטנציאל השתכרותו עולה משמעותית על הנכות הרפואית כפי שטען התובע.

35. לאחר שאני שוקל את מלוא הנתונים, נראה לי כי הפגיעה בפוטנציאל ההשתכרות של התובע תעמוד על 25%, רק מעט מעל לנכות הרפואית.

בסיס השכר

36. התובע טען בתחשיב הנזק, כי בעבר עבד כשכיר באופן חלקי וכעצמאי חלקית, בשכר כולל של 11,700 ₪ לחודש, אולם שנה טרם התאונה, הפך לעצמאי, ובחודשים האחרונים של שנת 2016 עמדה השתכרותו על כ- 30,400 ₪ לחודש, ולפיכך עתר לחשב את שכר הבסיס לפי שילוש השכר הממוצע במשק.
ואולם, בדיון ביום 14.5.19, הסכים ב"כ התובע כי שכרו של התובע, לפי דו"ח רו"ח מטעמו, לפני התאונה עמד על 8,500 ₪ לחודש בלבד, אם כי לטענתו, פוטנציאל ההשתכרות שלו כסוכן נדל"ן גבוה יותר (ע' 2 ש' 6 – 7 לפרו').

37. כאשר מתבוננים בדו"חות באשר להשתכרותו של התובע במהלך תשעה חודשים טרם התאונה, מאז הפך לעצמאי, ניתן למצוא כי בהתאם לדו"ח רו"ח מטעמו של התובע, עמדה השתכרותו בשנה שלפני התאונה על סך של 93,401 ₪, היינו כ- 7,800 ₪ לחודש, או 8,500 ₪ לחודש אם מפחיתים חודש בגין התאונה הראשונה.

38. כמתואר לעיל, קשה לקבל את עדותו של עמר, כי שכר את שירותיו של התובע לאחר תקופה משמעותית של שלוש שנים בה יכולתו ותפקודו נפגעו, לטענתו, באופן משמעותי. בסיס השכר יחושב אפוא לפי שכר בסיס של **8,800** ₪ נטו בלבד.

39. אין מקום לייחס משקל של ממש לטענות רואה החשבון שמחון, שלא הובא לחקירה נגדית על הדוחות שהגיש, בעיקר כאשר מדובר בעצמאי שמטבע הדברים, כפי שניכר עוד טרם התאונה, השתכרותו יודעת תנודות משמעותיות לכאן ולכאן.
מדובר בתובע שהיה בן 32 שנים בעת התאונה. עיון בדו"ח רצף תעסוקתי שהוגש וסומן **נ/1** מלמד, כי גם בעבר ניסה התובע את כוחו כעצמאי, ושוב ושוב חזר להיות שכיר, במשכורת נמוכה יחסית, כך שלא ניתן לקבל את טענת התובע בדבר פוטנציאל שכר גבוה כעצמאי.

ראשי הנזק

40. **נזק שאיננו נזק ממון** – בהתאם לאחוזי הנכות שנקבעו עומד הסכום האמור על **42,000** ₪.

41. **הפסדי שכר בעבר** - כמתואר לעיל, כאשר מדובר במתווך בתחילת דרכו כעצמאי, לנוכח התנודתיות קשה לקבוע כמה היה משתכר אלמלא התאונה. בנסיבות אלה, למרות קביעות רואה החשבון לגבי הפסדי שכר משמעותיים בשנת 2017 ובשנת 2018, יחושבו הפסדי השכר לפי 25% בלבד מהשכר להיום העומד על 8,800 ₪, ובתוספת הפרשי ריבית מאמצע התקופה, עומד הסכום על **82,000** ₪.

42. **אפשרות להפסדי שכר לעתיד** – בהתאם לאמור לעיל, עומד הסכום המהוון עד לגיל 70, וללא הפרשות סוציאליות, שמסתמא יופרשו מהרווחים, כפי שנהוג לחשב לגבי עצמאים, על סך של **570,000** ₪.

43. **עזרה והוצאות** – התובע המציא קבלות בודדות בלבד על הוצאות. בין השאר 29,000 ₪ בגין טיפולים בתא לחץ, שלא ברור מדוע קופת החולים איננה מחזירה את עלותם. ייתכן שהתובע יזקק בעתיד לטיפול פסיכולוגי, מעבר לזה הניתן ע"י קופות החולים, אולם בספק אם יידרש לעזרה משמעותית, שעה שהוא עובד ומתפקד כמתווך עצמאי.
בנסיבות אלה, ייפסקו לתובע בדין עזרה והוצאות לעבר ולעתיד סכום כולל של **40,000** ₪.

סיכומו של דבר

44. נוכח כל האמור לעיל, אני מחייב את הנתבעת לשלם לתובע סכום כולל של **739,000** ₪.

45. **שכר טרחה והוצאות -**

סעיף 16 לחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים תשל"ה 1975 קובע בתביעות לפי החוק, אם היו הליכים משפטיים, שכר הטרחה **לא יעלה** על 13% מהסכום שנפסק. בהתאם לכך הותקנו כללי לשכת עורכי הדין (תעריף מקסימלי לשכר טרחה בטיפול בתביעות לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים), תשל"ז -1977, אשר קובעים באופן דומה בכלל 2 כי שכר טרחה בעד הטיפול בתביעה לפי החוק שהוגשה לבית המשפט, **לא יעלה** על 13% מהסכום שנפסק.

46. נמצא אפוא, כי הדין קובע שכר טרחה **מירבי**, אולם הוא איננו מגביל את שיקול דעתו של בית המשפט לקבוע שכר נמוך הימנו.

47. בענייננו, למרות דחיית טענות הנתבעת, שומה על בית המשפט להביע את מורת רוחו מהתנהלותו הפסולה של התובע, ונראה כי ניתן לעשות כן באמצעות סוגיית ההוצאות.

48. בעניין סטאר (ת"א (שלום הרצ') 44459-10-16 **סטאר לנד השקעות ויזמות בע"מ נ' ליאור ליואי** (28.01.2019)) נקבע כי נקודת המוצא בפסיקת הוצאות הינה כי הזוכה במשפט זכאי לשיפוי בגין ההוצאות שנגרמו לו במסגרת ההליך בו זכה. יתרה מזו, הפסיקה קבעה כי על מנת לשלול הוצאות משפט מצד שזכה בתובענה יש צורך בנסיבות מיוחדות המצדיקות לשלול מבעל דין שזכה את הוצאותיו (כולן או מקצתן). עם זאת, במסגרת שיקולי בית המשפט לעניין החיוב בהוצאות, על בית המשפט להביא בחשבון, בין היתר, את דרך ניהול המשפט (שם, פסקאות 17 – 19 לפסה"ד).
בעניין המל"ל (ת"א (שלום ירושלים) 7165/01 **המוסד לביטוח לאומי נ' הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ** (28.01.2008)), נקבע כי יש לשלול מהתובע את הוצאות המשפט ואת שכר טרחת עורכי-דינו, שעה שחלק הארי מתביעתו נדחה (שם, פסקה 55 לפסה"ד).

49. בענייננו, המחלוקת בין הצדדים ועצם ניהול התביעה כפי שנוהלה, נבעו כולם מהתנהלות התובע. הנתבעת חקרה את העדים והביאה ראיות אך ורק לגבי סוגיה זו.
אלמלא היה התובע מוסר בתחילת הדרך גרסה שאין בה ממש לגבי מטרת הנסיעה, בשלוש הזדמנויות: במהלך החקירה במשטרה, בטיפול הרפואי ובפני המוסד לביטוח לאומי, בנסיון בוטה וחמור לקבל דבר במרמה – אפשר כי הצדדים היו מגיעים להסכמות.

לא ניתן להתעלם מהתנהלותו של התובע. התעלמות מכך במסגרת ההכרעה, תהווה פרס להתנהלות מעוותת ולשקרים.

50. יודגש כי שכר טרחה והוצאות אשר נפסקים, שייכים תמיד ללקוח, ללא קשר להסכמי שכר הטרחה בינו לבין עורך דינו. התובע זכאי לפיצוי בגין תאונת הדרכים כפי שנקבע, אולם לא ניתן להשלים עם התנהלותו בסמוך לתאונה, התנהגות שהיא על סף הפליליות (נסיון לקבל דבר במרמה), והתנהגות פסולה זו, היא שהביאה לתסבוכת ולהוצאות.

51. בנסיבות אלה, אני קובע כי כל צד ישא בהוצאותיו.

המזכירות תעביר את פסק הדין לצדדים.

זכות ערעור בתוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.

ניתנה היום, ו' תמוז תש"פ, 28 יוני 2020, בהעדר הצדדים.

אור אדם, סגן נשיא